

- **Vineri 8 ianuarie 2021**, a început **seria de seminarii online** intitulată '*Mobilitate și contacte în lumile rome: istorie, lingvistică și antropologie*', organizată de Ilseu About, Evangelia Adamou, Martin Olivera și Adèle Sute la EHESS (École des hautes études en sciences sociales | EHESS), Paris. [László Fosztó](#) (cercetător ISPMN) a fost invitat ca participant cu prezentare în cadrul seminariilor. Primele sesiuni au avut loc la datele de 8 ianuarie, 22 ianuarie și 5 februarie, urmând ca celelalte prezentări să se desfășoare pe 5 martie și 26 martie. Ultimul seminar va găzdui prezentarea lui László Fosztó cu titlul **Biserică în casa mea. Activism online în rândul romilor evanghelici și noul discurs al imunității colective în vremea pandemiei** [Khangeri ando murro kher: Online activism of Evangelical Roma and the new discourse of collective immunity during the global spread of coronavirus]. Mai multe detalii puteți vedea [aici](#).

- **Sâmbătă, 16 ianuarie 2021**, [Csongor Könczei](#) (cercetător ISPMN) a fost invitatul emisiunii în limba maghiară *Arcél* (Profil) de la Radio Cluj, unde a vorbit despre viața sa profesională. În cursul discuției au fost menționate și cercetările privind cultura tradițională (în special cercetările etnocoreologice, respectiv cele despre muzicanții romi din Transilvania) și studiile, volumele apărute pe aceste tematici din cadrul ISPMN.

- **Luni, 18 ianuarie 2021**, [Adriana Cupcea](#) (cercetător ISPMN) a avut o intervenție pentru ziarul *CulturaConstanța.ro*, în care a vorbit despre realizarea și structura proiectului MIRAS-Muzeul Virtual al Turcilor și Tătarilor din Dobrogea., realizat de către ISPMN și Departamentul de Relații Interetnice (DRI). Articolul complet poate fi accesat [aici](#).

- **Marti, 19 ianuarie 2021 și vineri, 19 februarie 2021**, [Toma Stefánia](#) (cercetător ISPMN) a participat la o serie de mese rotunde organizate în cadrul proiectului ERC – HOMInG condus de Paolo Boccagni la Facultatea de Sociologie a Universității din Trento (IT), în cadrul cărora a avut prezentări despre rolul obiectelor care circulă împreună cu migranții și modul în care aceste obiecte contribuie la crearea sentimentului de acasă, dacă au vreun rol în mobilitatea socială a romilor din Transilvania, respectiv despre cadrul și importanța analitică a conceptelor (statutului) de migrant/non-migrant și a apartenenței etnice în discutarea unor teme legate de casă/acasă.

- **Miercuri, 27 ianuarie 2021**, a fost Ziua Internațională de Comemorare a Victimelor Holocaustului. Cu ocazia acestei zile, [Attila Gidó](#) (cercetător ISPMN) a publicat următoarele articole despre soarta evreilor din Transilvania de Nord în timpul Holocaustului: *Lista húszezer észak-erdélyi túlélőiről* [Listă despre douăzeci de mii de supraviețuitori], publicat în [Szombat Online](#) "20000 de nume" – o carte cu date despre supraviețuitorii Holocaustului din Transilvania de Nord, în [Baabel](#) Akik hazatértek. Az 1944-ben deportált 131.639 zsidóból 20.000 tért haza Észak-Erdélybe [Cei care s-au întors. Dintre cei 131.639 evrei deportați s-au întors acasă 20.000 în Transilvania de Nord], pe portalul [Transindex.ro](#)

- **Joi, 28 ianuarie 2021,** [László Fosztó](#) (cercetător ISPMN) a fost invitatul **emisiunii** *Naprakész* (*Actualitate*) a studioului teritorial Târgu-Mureș, Radio România. Împreună cu redactorul emisiunii, István Farkas, a discutat despre problemele legate de atitudinile negative față de romi, dar și despre solidaritatea socială, mai ales în contextul incendiului din zona Șumuleu Ciuc, județul Harghita. În urma acestei calamități, consiliul local, administrația municipiului Miercurea Ciuc cât și populația locală s-au manifestat în mod exemplar, aducând obiecte necesare și alte donații celor afectați de incendiu. Pentru a asigura îmbunătățirea situației romilor pe durată mai lungă va fi însă nevoie de programe și politici publice susținute în domeniul integrării sociale. Mai multe detalii despre emisiune vedeți [aici](#).

- **Vineri, 29 ianuarie 2021,** a fost lansată pagina web a *Institutului de Studii Religioase* înființat la inițiativa Bisericii Unitariene din Transilvania, și găzduit de Casa Libertății Religioase (Cluj-Napoca). Institutul are ca scop crearea unei rețele de specialiști care cercetează fenomenul religios în rândul maghiarilor și al altor minorități din Transilvania, propune o platformă de dialog între cercetători și clerici care lucrează în mijlocul acestor populații și promovează rezultatele cercetărilor din științele sociale pentru o audiență mai largă. Cercetătorii ISPMN [László Fosztó](#) și [Lehel Peti](#) au fost invitați să participe în rețeaua inițiativei. Mai multe detalii vedeți [aici](#) și [aici](#).

- **În luna ianuarie 2021,** a apărut [studiul](#) semnat de [Attila Gidó](#) (cercetător ISPMN) cu titlul ***Archival Sources on the Northern Transylvanian Holocaust*** [Sursele arhivistice privind Holocaustul din Transilvania de Nord] în: Adina Babeș-Fruchter, Ana Bărbulescu (Eds.), *The Holocaust in South-Eastern Europe: Historiography, Archives Resources and Remembrance*. Vernon Press, Wilmington, 2021, pp. 29–56.

 Articolul oferă informații detaliate despre posibilitățile, limitările și perspectivele cercetării arhivistice din România/Transilvania privind antecedentele și evoluția Holocaustului din Ungaria. De asemenea, prezintă instituțiile creatoare de documente și tipurile de surse relevante pentru cercetătorii Holocaustului și explică în ce măsură documentele din filialele județene ale Arhivelor Naționale ale României sunt suficiente pentru a cerceta anumite evenimente și procese istorice. În a doua parte a textului, autorul prezintă câteva documente și măsuri antisemite în detaliu. Subiectul este unul foarte important, deoarece aceste surse documentează suferința, umilințele, jefuirea și distrugerea aproape totală a 164.052 de persoane considerate evrei în conformitate cu legislația rasială în vigoare în Ungaria. 19,9% din populația maghiară, adică 825.007 de persoane au fost declarate de rasă evreiască.

- **Joi, 4 februarie 2021,** [László Fosztó](#) (cercetător ISPMN) a participat la lansarea volumului 25 (2020) al revistei antropologice **Martor**, revistă publicată de Muzeul Național al Țăranului Român. Acest număr al revistei este dedicat temei căsătoriei între romi. La lansare au participat:

Cătălina Tesăr și Ana Chirițoiu (coordonatorii numărului), Virgil Ștefan Nițulescu (directorul MȚR), Anamaria Iuga și Corina Iosif (redactorii Martor) autorii studiilor publicate (Margaret Beissinger, Iulia Hașdeu, Jonathan Larcher, Bogdan Mateescu) și Cătălina Olteanu, membră în Colegiul director al CNCD. Discuția a fost moderată de Viorel Marian Anăstăsoaie (cercetător, New Europe College) și László Fosztó (ISPMN). Lansarea a fost difuzată online și a fost urmată de lansarea și turul virtual al expoziției multimedia *Tokmeala. Îți dau noră, îți dau avere*, cu participarea curatorilor Cosmin Manolache și Lila Passima, și realizatorului aplicației, Bogdan Taut (Youngminds).

Revista o puteți vedea [aici](#). Expoziția virtuală o puteți accesa [aici](#) iar lansarea video [aici](#).

- **Miercuri, 17 februarie 2021**, [Plainer Zsuzsa](#) (cercetător ISPMN) a fost interviuată în **emisiunea** *Conviețuiri* (TVR București) pe tematica ultimului **volum** apărut în Colecția Minorități a Editurii ISPMN. Mai multe detalii despre volumul intitulat „Albanezii din România” (Editura ISPMN, 2020) aflați aici. Emisiunea poate fi accesată [aici](#).

- **Joi, 18 februarie 2021**, [László Fosztó](#) (cercetător ISPMN) a fost interviu de redacția în limba maghiară a Radio România, Târgu-Mureș pentru emisiunea *Értsünk szót (Să ne înțelegem)*, redactor Boróka Parászka. Tema discuției a fost situația comunităților rome din județul Harghita și Covasna, mai ales în localități unde românii trăiesc în zone segregate. Emisiunea a fost prilejuită de evenimentelor din Șumuleu Ciuc, unde un incendiu a lăsat zeci de familii rome fără acoperiș. Sinistrații au fost mutați în Sala Sporturilor, iar autoritățile și locuitorii din zonă le-au oferit sprijin și donații familiilor afectate. Emisiunea poate fi accesată [aici](#).

- **Vineri, 19 februarie 2021**, [Anghel Remus](#) (cercetător ISPMN) a publicat împreună cu Monica Roman (profesor universitar ASE, București) un **articol** care tratează politicile migrației de întoarcere ale României. Articolul intitulat *Lessons from Romania on Highly Qualified Returnees: Processes, Policies, Effects* [Exemple din România despre migranții înalt calificați care se întorc. Procese, politici, efecte] a apărut în publicația *Southeast Europe in Focus* [Europa de sud-est în focus] nr. 6, paginile 95-102. Aceasta este editată de către Asociația Europa de Sud-Est (Südosteuropa Gesellschaft). Detalii despre publicație puteți vedea [aici](#). Articolul a fost publicat și pe pagina Institutului Aspen, Germania, [aici](#).

- **Marti, 19 ianuarie 2021**, a avut loc prima întâlnire de lucru în cadrul **proiectului RomaHealthRisk** – „Un instrument-model de sprijin pentru luarea deciziilor privind reducerea riscului de sănătate asociat cu sursele necontrolate de apă și alimente din comunitățile rome rurale din Transilvania.” RomaHealthRisk este un proiect interdisciplinar care angrenează specialiști din diferite domenii cum ar fi: chimie analitică, biologie, sociologie, sănătate publică, gastroenterologie, epidemiologie, medicină veterinară, informatică, respectiv statistică. Obiectivul principal al acestui proiect este crearea unei aplicații ce poate fi utilizată cu ușurință de administrațiile locale pentru evaluarea riscului de sănătate a populației. Proiectul are o durată de trei ani, este implementat de un consorțiu de cinci parteneri, și este finanțat prin

Mecanismul Financiar Norvegian și din fonduri publice interne. La întâlnire au participat din partea ISPMN [Gyula Kozák](#) (cercetător ISPMN) și Péter Kallay (șef serviciu economic). Întâlnirea a urmărit pe de o parte să evalueze stadiul actual de implementare a proiectului, atât din punct de vedere științific cât și financiar, și să stabilească calendarul de activități pentru următoarea etapă. Pe de altă parte, s-a dorit oferirea unui cadru propice pentru un dialog critic despre instrumentele de cercetare elaborate în această fază a proiectului.

- **În perioada 22-23 februarie 2021**, a avut loc instructajul pentru echipa participantă la ancheta Roma Survey 2020-202 coordonată de Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA). Sondajul este derulat în zece țări europene (opt membre UE și două în faza de aderare) și vizează situația socio-economică a romilor, precum și formele de discriminare de care suferă persoanele de etnie romă. În România ancheta este derulată de Kantar România, iar ISPMN are statut de instituție consultantă. [László Fosztó](#) (cercetător ISPMN) a participat la instructajul echipei de operatori de teren și al coordonatorilor. Totodată, a prezentat institutul, contribuția acestuia la anchetă și a vorbit despre principiile etice ale cercetării în rândul comunităților etnice, și în special în rândul minorității rome. Mai multe detalii vedeți [aici](#).

- **Miercuri, 24 februarie 2021**, [Attila Gidó](#) (cercetător ISPMN) a acordat un **interviu** în cadrul emisiunii *Conviețuiri* a TVR1 despre cartea al cărei editor este, intitulată *20.000 de nume. Evidența deportaților din Transilvania de Nord rămași în viață*, Editura ISPMN, Cluj-Napoca, 2020. S-a vorbit despre importanța listei supraviețuitorilor deportărilor, listă publicată în acest volum, respectiv despre documentele păstrate în Arhivele Arolsen (Bad Arolsen, Germania).

Cei interesați pot viziona interviul [aici](#) (minutele 23:50-31:12).

- **În luna februarie 2021**, a apărut **volumul** intitulat *Social and Economic Vulnerability of Roma People. Key factors for the Success and Continuity of Schooling Levels* [Vulnerabilitatea socială și economică a romilor. Factori-cheie în succesul și continuitatea educațională], editat de Mendes Maria Manuela (CIES-ISCTE), Olga Magano și [Toma Stefánia](#) (cercetător ISPMN), Editura Springer. Volumul oferă perspective multiple și multidisciplinare asupra cauzelor și condițiilor care contribuie la succesul și mobilitatea socială, respectiv continuitatea școlară a copiilor romi în Europa. În același timp, volumul discută inegalitățile observate și experimentate de romi în relație cu alții, din perspectivă teoretică, metodologică și empirică. Oferă o perspectivă critică și reflexivă despre realitatea socială dintr-o perspectivă multidisciplinară și transversală, aducând exemple din diferite țări sau regiuni ale Europei (Marea Britanie, Portugalia, Spania, România, Ungaria, fosta Uniune Sovietică, Slovacia, Finlanda). Capitolul semnat de Plainer Zsuzsa (cercetător ISPMN) intitulat *Segregated schools, "slow minds" and "must be done jobs" - experiences about formal education and labour market in a Roma community in Romania* [Școli segregate, „oameni pe care nu îi duce capul” și ocupații „musai” - experiențe despre educația formală și piața muncii într-o comunitate de romi din România] prezintă experiențele segregării școlare a copiilor și a așteptărilor părinților romi față de școală, într-o comunitate urbană din

România prin prisma ecologismului cultural. Un alt capitol, scris de Toma Stefánia (cercetător ISPMN) analizează factorii externi ai cadrului strict școlar, care în unele contexte previn abandonul școlar timpuriu (remiterile financiare și sociale care rezultă din migrația internațională, intervențiile societății civile și distanța socială scăzută dintre diferite grupuri etnice).

Volumul a fost publicat în regim Open Access și poate fi consultat și descărcat de pe pagina editurii [aici](#).

- **În luna februarie 2021**, a apărut **articolul** *Memorie și identitate. Anii tinereții socialiste la turcii și tătarii din Dobrogea*, în volumul coordonat de Virgiliu Țărău, *Ipostaze ale tinereții în România comunistă*, Editura Argonaut.

Articolul face parte dintr-o secțiune dedicată minorităților, intitulată *Tinerețea minoritarilor din comunismul românesc*. În cadrul acestei secțiuni, alături de turci și tătari, se regăsesc două articole care abordează tematica propusă din perspectiva minorității germane (Corneliu Pintilescu) și a celei române (Călin Olariu).

Obiectivul specific al studiului [Adrianei Cupcea](#) este analiza memoriei tinereții în perioada comunistă, la turcii și tătarii din Dobrogea, în scopul mai larg al definirii identității etnice și religioase a celor două minorități, în relație cu trecutul comunist. Studiul se bazează pe cercetarea empirică și pe înțelegerea interpretativă a datelor adunate prin metode calitative, analiza documentară, interviuri semistructurate, istorii de viață, observație participativă, convorbiri informale, realizând recuperarea unei identități generaționale, percepută ca legătura cu o anumită perioadă de timp trăită - anii tinereții comuniste, plasați în perioada dejistă a regimului comunist. Abordând narațiunile memoriei ca acte importante ale producției identitare, analiza identifică tiparele memoriei tinereții comuniste, precum și tipurile de relații și atitudini cu privire la regimul perioadei în contextul societății socialiste, alături de tiparele auto-reprezentărilor, a hetero-reprezentărilor generate de elemente fundamentale ale identității precum etnia, religia, originile, limba maternă și tradițiile.

Cuprinsul volumului poate fi accesat [aici](#).

- **În luna februarie 2021**, a apărut în revista *Problems of Post-Communism* **articolul** intitulat *Populism on the Semi-Periphery: Some Considerations for Understanding the Anti-Corruption Discourse in Romania (Populism la semi-periferie: considerații pentru o mai bună înțelegere a discursului anticorupție din România)*, semnat de [Kiss Tamás](#) și [Székely István Gergő](#) (cercetători ISPMN). Articolul este accesibil [aici](#).

- Cei interesați de evenimentele organizate de către ISPMN pot accesa pagina noastră de internet. Pentru mai multe detalii în legătură cu aceste evenimente aceștia sunt rugați să ne contacteze la adresa centru.doc@ispmn.gov.ro, urmând ca cercetătorii implicați să le pună la dispoziție mai multe materiale.